

Pavlna VETRÁKOVÁ, *Školní knihovna Gymnázia Pelhřimov (1871–1918)*, České Budějovice 2014, (bakalářská práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 92 s. včetně příloh.

Posudek oponenta bakalářské práce

Dějiny knihoven představují integrální součást bádání v oblasti kodikologie a především knihopisu. Zajímavé a poněkud netradiční téma, si pro takto zaměřenou práci vybrala Pavlna Vetráková, která se rozhodla jako bakalářskou práci zpracovat profesorskou i studentskou *školní knihovnu Gymnázia Pelhřimov v letech 1871 až 1918*.

V úvodní pasáži (s. 7-10) pojednala o svém badatelském záměru a také o pramenech, z nichž čerpala informace. Dále uvádí informační zdroje z internetu využité pro knihopisnou část práce, věnuje se souhrnu a hodnocení sekundární literatury, kterou využila.

V následující kapitole (s. 11-16) přináší stručný přehled o dějinách města Pelhřimova od nejstarších dob do konce 20. století. Tato část práce je kompilačního charakteru a vznikala na základě literatury, která však nebyla zvolena příliš vhodně a soustředila se především na starší a v mnoha ohledech již delší dobu překonané stati, jejichž hodnota je dnes v některých případech mizivá (V. Petrů) nebo poněkud diskutabilní (M. Štíhová). Vzhledem k tomu, že tato stručná pasáž přímo nesouvisí s řešenou problematikou, nebudu tuto kapitolu ve svém dalším hodnocení zohledňovat.

Mnohem poučnější a přínosnější je následující kapitola o dějinách gymnázií (s. 17-23) a zejména konkrétně o historii školy, jejíž knihovnu autorka zkoumala (s. 24-31). V její první části, zpracované velmi pečlivě, se zaměřila všeobecně na vývoj těchto vzdělávacích institucí převážně humanitního zaměření a na jejich proměny od středověku téměř až do současnosti. Opírala se i zde především o sekundární literaturu, která však byla využita značně smysluplněji než v předchozí pasáži. Pochvalu si zaslouží i podkapitola o vyšším školství v Pelhřimově, kde byly jejím základním zdrojem památníky gymnázia vydávané při slavnostních výročních příležitostech. V případě latinské školy (1763–1783) sice mohla využít i starší práci K. Polesného nebo některé zmínky ve studiích Václava Bartůška, poněkud zde postrádám i citaci práce M. Novotného a kol. o dějinách vyššího školství v jižních Čechách, kde se tato škola i pozdější pelhřimovské gymnázium rovněž objevují, ale jinak nemám této pasáži co vytknout, neboť je velmi zdařilá.

Čtvrtá kapitola (s. 32-36) přibližuje opět kompilativně a zdařile vývoj školních knihoven. Na ni plynule navazuje kapitola pátá (s. 37-80) vycházející plně z autorčina vlastního zkoumání pramenů. V ní se autorka věnuje obsahovému rozboru školní knihovny pelhřimovského gymnázia, a to nejprve knihovny učitelské (profesorské) a poté i žakovské (studentské). Tuto část práce, mimochodem nejrozsáhlejší, považuji za nejzdařilejší a nejprínosnější pasáž, která by rozhodně stála za publikování. V případě profesorské části školní knihovny si autorka zvolila velmi příhodně třídící klíč, který se v ní používal, tedy podle jednotlivých vědních oborů a tedy předmětů, které se na škole vyučovaly. Knihy pak představuje podrobně, takže případný zájemce má možnost poznat, jaký druh a kvalita odborné literatury přicházely profesorskému sboru do rukou. Zajímavé by ovšem bylo zjistit, zda a nakolik mohla být tato knihovna pozůstatkem a dědicem knihovny někdejší latinské školy, která byla po jejím zrušení v r. 1783 údajně deponována na pelhřimovském děkanství (které však v r. 1797 vyhořelo). Škoda, že o darovaných svazcích autorka nepojednala podrobněji, protože jména dárců by mohla mnohé napovědět. V případě rozboru studentské knihovny autorka opět vyšla z jejího dobového členění do čtyř oddělení podle stáří (a tedy

duševní vyspělosti) žactva. Knihy v každém z nich jsou opět podrobně popsány, takže si můžeme učinit představu o tom, jaký druh literatury a v jaké kvalitě byl na přelomu 19. a 20. století pro tu kterou věkovou kategorii mládeže považován za vhodný. V závěru kapitoly nás autorka seznamuje také s „knihovním režimem“ čili s akviziční a půjčovní činností, stejně jako se správci obou analyzovaných knihoven.

V závěru práce (s. 81-82) autorka stručně shrnula dosažené poznatky a konstatovala, jaký předpokládaný přínos mohla knihovna pro obě skupiny svých potenciálních čtenářů mít. Práce obsahuje i všechny další nezbytné náležitosti a velmi pěkně a vhodně zvolené přílohy.

Na základě shora uvedených skutečností mohu konstatovat, že Pavlína Vetráková svou prací naplnila zadání, práci považuji za velmi zdařilou, ráda ji proto doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

Pelhřimov, 29. května 2014

Mgr. Lenka Martínková, Ph.D.